

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 4 juni 2020
Agendanummer:
Team: SD
Zaaknr: 18060-2020

Onderwerp: Beleid tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten

Aan de raad

Inleiding

De gemeente Gemert-Bakel heeft nog geen beleid voor de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten. Hierin wordt nu voorzien door het voorliggende voorstel. Volgens het PON (bijlage I) zijn er 600 arbeidsmigranten in Gemert-Bakel. BKG en ZLTO geven, voor zover bekend, aan geen huisvestingsprobleem te hebben voor arbeidsmigranten. Het vraagstuk van de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten lijkt dan ook beperkt van omvang te zijn. Daar staat tegenover dat er wel initiatiefnemers zijn die bij de gemeente hebben aangeklopt om tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten te mogen realiseren. Om deze aanvragen te kunnen behandelen is een afwegingskader noodzakelijk. Aangezien niet nauwkeurig te bepalen is wat het aantal arbeidsmigranten in de gemeente is, is er nu voor gekozen het beleid voor te leggen voor een periode van drie jaar. Op basis van een evaluatie kan vervolgens worden bepaald in hoeverre het beleid dat nu voorligt ter besluitvorming voldoet, dan wel dat aanpassingen noodzakelijk zijn. Tevens biedt de tijdelijkheid de mogelijkheid een pilot in te passen voor de realisatie van 1 grootschaliger initiatief voor tijdelijke huisvesting van minimaal 100 en maximaal 150 arbeidsmigranten. Gedurende de periode van drie jaar wordt jaarlijks tussentijds geëvalueerd met BKG, ZLTO en de initiatiefnemers als input voor de eindevaluatie na drie jaar.

Het gaat om arbeidsmigranten in de groep short- en mid-stay. Arbeidsmigranten die langer blijven wonen in de gemeente Gemert-Bakel, schrijven zich in en maken gebruik van de reguliere voorzieningen.

Beslispunten

1. De tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Gemert-Bakel is toegestaan:
 - 1.1 in het buitengebied op het terrein van de werkgever en tot een maximum van 60 arbeidsmigranten;
 - 1.2 In het buitengebied op het terrein van de werkgever in de bestaande bedrijfswoning tot maximaal 10 arbeidsmigranten;
 - 1.3 als pilot op een bedrijventerrein met maximaal 1 pilot onder nog vast te stellen randvoorwaarden;
2. De tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten is niet toegestaan:
 - 2.1 op percelen met een recreatieve bestemming;
 - 2.2 in het binnengebied;
 - 2.3 op VAB-locaties;
3. Het SNF keurmerk op alle (nieuwe) locaties van toepassing te verklaren;
4. Reeds vergunde locaties (al dan niet tijdelijk), op locaties die nu worden uitgesloten, te respecteren bij de nadere uitwerking;
5. De afweging om de formatie handhaving uit te breiden met 1 fte (€ 85000) te laten plaatsvinden binnen het besluitvormingsproces ten aanzien van de kadernota;
6. De uitwerking te monitoren door jaarlijks te overleggen met het BKG, ZLTO en de vergunde initiatiefnemers;
7. De evaluatie eind 2023 voor te leggen aan de gemeenteraad met eventueel noodzakelijke beleidsaanpassingen.

Dit onderwerp komt aan de orde in:

- Raadsvergadering van 4 juni 2020.

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

- Presentaties en bezoeken B&W info's op 5 en 12 juni 2019;
- Commissie Ruimte en Mobiliteit op 13 mei 2020.

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

-

Beoogd effect

- Een afwegingskader voor de beoordeling van nieuwe initiatieven voor de huisvesting van arbeidsmigranten;
- Het verankeren van de huidige gedragslijn in beleid;
- Duidelijkheid bieden voor initiatiefnemers;
- Zorgvuldige huisvesting borgen voor arbeidsmigranten.

Duurzaamheid

N.v.t.

Argumenten

Algemeen

1.1 t/m 7 Een inhoudelijk standpunt voor de regionale afstemming huisvesting van arbeidsmigranten

Het voorgestelde beleid betreft het lokale beleid voor Gemert-Bakel. Het kan zijn dat door regionale afstemming nieuwe inzichten of afspraken ontstaan. Het voorgestelde beleid bevat een duidelijke beleidslijn, die ook in de regio kan worden uitgedragen. Bij de evaluatie moet worden bepaald in hoeverre regionale afspraken, en de lokale evaluaties, het noodzakelijk maken het lokale beleid aan te passen.

1.1.1 De realisatie van tijdelijke huisvesting in het buitengebied is nu ook al toegestaan

1.1.2 Het toegestane aantal betreft een verantwoorde inschatting.

In hoeverre het maximale aantal van 60 werkbaar en gewenst is, zal blijken uit de jaarlijkse evaluatie ronde. In 2023 is gepland eventueel noodzakelijke beleidsaanpassingen te doen. Indien dit dringend noodzakelijk blijkt kan dat ook eerder. Wanneer dit aan de orde is, heeft het college een actieve informatieplicht en volgt besluitvorming door de gemeenteraad.

1.2.1 Er is geen motivatie om de bedrijfswoning niet te mogen benutten voor de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten

Wanneer de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten op het terrein van de werkgever mogelijk wordt gemaakt, is er geen zwaarwegende reden om dit niet toe te staan in de bedrijfswoning.

1.2.2 Het toegestane aantal betreft een verantwoorde inschatting.

In hoeverre het maximale aantal van 10 werkbaar en gewenst is, zal blijken uit de jaarlijkse evaluatie ronde. In 2023 is gepland eventueel noodzakelijke beleidsaanpassingen te doen. Indien dit dringend noodzakelijk blijkt kan dat ook eerder. Wanneer dit aan de orde is, heeft het college een actieve informatieplicht en volgt besluitvorming door de gemeenteraad.

1.3.1 Een pilot levert informatie op basis waarvan kan worden bepaald in hoeverre huisvesting passend is

Aangezien nu geen informatie is over de mate waarin een grootschaligere tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten past binnen de gemeente Gemert-Bakel is nu niet voorhanden. Een pilot biedt de mogelijkheid deze informatie te verzamelen.

1.3.2 De omvang van de pilot betreft een voorzichtige benadering

De tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten gaat om een periode van maximaal 10 jaar. Aangezien er nu geen vergelijkbare locatie is, zijn ook de effecten onbekend. Een voorzichtige bandering beperkt dan het risico.

1.3.3 De omvang van de pilot sluit aan bij de relatief beperkte opgave

De gemeente Gemert-Bakel heeft ten aanzien van de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten een beperkte opgave (informatie BKG, ZLTO en PON). Wanneer tijdens de evaluatiegesprekken blijkt dat de vraag toch groter is, dan heeft het college een actieve informatieplicht en volgt besluitvorming door de gemeenteraad.

1.3.4 Een locatie geeft meer mogelijkheden om de groep arbeidsmigranten in beeld te hebben en houden

Er wonen in Gemert-Bakel arbeidsmigranten op plaatsen die niet gewenst zijn. Ze zijn veelal niet ingeschreven en betalen ook geen toeristenbelasting. Soms ingeschreven en niet meer woonachtig. Juist een locatie kan ons helpen de groep beter in beeld te houden.

2.1.1 Sluit aan bij eerdere besluitvorming zoals deze bijvoorbeeld heeft plaatsgevonden bij de huisvesting van de arbeidsmigranten op de Rooije Asch.

2.2.1 Woningen moeten beschikbaar blijven voor de mensen die in Gemert-Bakel willen wonen

De tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten in woningen zorgt er voor dat deze niet meer beschikbaar zijn in de woningvoorraad. Dit is in een ongewenste ontwikkeling gezien de bevolkingsprognose van de gemeente Gemert-Bakel.

2.2.2 De ruimte in het binnengebied is noodzakelijk om de woningbouwopgave te realiseren.

Wanneer deze worden ingezet voor de realisatie van tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten beperkt dit de mogelijkheden voor woningbouw.

2.2.3 De mogelijkheden om de centrumfunctie te versterken blijven beschikbaar

De centra van Gemert, Bakel en de kleine kernen zijn naar verwachting voldoende stevig om de huisvesting van arbeidsmigranten aan te kunnen. Het draagt echter niet bij aan de versterking van de centrumfunctie.

2.3.1 Het VAB-beleid is vastgesteld en biedt de mogelijkheid niet

Bij de totstandkoming van het VAB-beleid is de vraag of arbeidsmigranten gehuisvest mogen worden op een VAB-locatie niet beantwoord. Wanneer er toen onvoldoende aanleiding was om het bij het vaststellen van het VAB-beleid mogelijk te maken, wordt die gedachtelijn met het voorliggende besluit voortgezet.

3.1 Het SNF keurmerk borgt de kwaliteit van de huisvesting van arbeidsmigranten en kent een breed draagvlak.

De voorwaarden van het kenmerk zijn bijgevoegd als bijlage II.

4.1 Rechtszekerheid voor de reeds (al dan niet tijdelijk) vergunde initiatieven

Op basis van eerdere besluiten zijn vergunningen verleend. Vanuit het perspectief van een betrouwbare overheid moeten deze situaties worden gerespecteerd.

5.1 Capaciteit voor de uitvoering van de handhaving is noodzakelijk

Het beleid dat nu voorligt ter besluitvorming sluit een aantal locaties uit. Van een aantal locaties is bekend of kan in beeld komen dat er arbeidsmigranten verblijven. Wanneer hier handhavend tegen moet worden opgetreden is daar formatie voor nodig. In de huidige formatie is daarvoor geen budget geraamd.

5.2 De afweging van extra budget vindt conform afspraak plaats tijdens de behandeling van de kadernota

6.1 Draagvlak voor het nieuwe beleid moet worden opgehaald en getoetst.

In eerste instantie zijn dit daarvoor de gesprekspartners van het college. Indien noodzakelijk kunnen partijen worden toegevoegd.

7.1 Een periode van drie jaar is een afgewogen periode

Na een periode van drie jaar kan voldoende informatie worden verzameld om te bepalen of het voorliggende beleid moet worden bijgesteld of kan worden voortgezet. De jaarlijkse evaluatie maakt dat de gemeenteraad de ontwikkelingen kan blijven volgen. Dringend noodzakelijke aanpassingen kunnen altijd eerder aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Kanttekeningen

N.v.t.

Vervallen “oude” regelgeving

-

Uitvoering

Reguliere aanvragen

Na besluitvorming door de gemeenteraad worden nieuwe aanvragen conform de vastgestelde beleidslijn afgewikkeld. Aantal en omvang worden bewaakt om hierover de gemeenteraad jaarlijks te kunnen informeren naar aanleiding van de evaluatie.

Pilot

Wanneer wordt ingestemd met 1 pilot voor de tijdelijke huisvesting van minimaal 100 en maximaal 150 arbeidsmigranten op of nabij een bedrijventerrein wordt daarvoor een afwegingskader opgesteld door het college. Nadat het college dit afwegingskader vaststelt, wordt dit eveneens voorgelegd aan de gemeenteraad om een zienswijze te vragen.

Handhaving

Op basis van het huidige beleid is nu niet eenvoudig uit de systemen te halen waar op dit moment arbeidsmigranten verblijven, dan wel tijdelijke vergunningen voor de huisvesting van arbeidsmigranten zijn verstrekt. Nadat het beleid is vastgesteld, wordt dit voor nieuwe aanvragen wel bijgehouden. Daarnaast is het zo dat door het vaststellen van het arbeidsmigrantenbeleid duidelijkheid is gekomen over hetgeen wel en niet is toegestaan in Gemert-Bakel voor wat betreft de tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten. Hierop moet handhaving plaatsvinden. Vanwege de oppervlakte van Gemert-Bakel en de wetenschap dat bijvoorbeeld op de Kanthoeve arbeidsmigranten verblijven, is een voorzichtige inschatting gedaan van ten minste 1 fte handhaving die daarvoor noodzakelijk is. Uit de evaluatie zal moet blijken of dat ook afdoende is.

Bijlagen

Bijlage Ia: Arbeidsmigratiecijfers in Brabant PON januari 2020

Bijlage Ib: Arbeidsmigratiecijfers regio De Peel

Bijlage IIa: SNF Norm-huisvesting-arbeidsmigranten (geldig vanaf 1 september 2019)

Bijlage IIb: SNF harmonisatiedocument – ingangsdatum 15 december 2019

Ter inzage gelegde stukken

N.v.t.

Gemert, 17 maart 2020

het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A.J.L.G. van Oudheusden'.

A.J.L.G. van Oudheusden

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'ing. M.S. van Veen'.

ing. M.S. van Veen